

De praktijkgerichte aanpak van End to End (E2E) testen, die vorig jaar in tien afzonderlijk te downloaden delen op onze website verscheen, is nu gepubliceerd als één compleet e-book. Deze herziene uitgave is opnieuw opgemaakt, waarbij extra rekening is gehouden met een goede leesbaarheid.

Auteur Gerard Numan , die al vanaf 1998 werkzaam is in het testvak, over zijn redenen om dit boek te schrijven:

“Tijdens mijn eerste testklus, als testanalist, viel mij al op hoeveel misverstanden er bestaan over integratietesten. Definities waren niet duidelijk en er werden veel integratierisico’s gemist. De één bedoelde met Integratietesten eigenlijk interfacetesten, de ander SysteemIntegratieTesten en weer een ander GebruikersAcceptatieTesten. Het was lastig om alle benodigde partijen te betrekken bij het voorbereiden en uitvoeren van Integratietesten.

We kregen bij Polteq het idee om een whitepaper over Integratietesten te gaan schrijven, omdat Integratietesten een steeds groter thema werd en klanten vaker om verheldering en begeleiding vroegen. Toen ben ik het verhaal structureel gaan uitwerken en kwamen we er achter dat er een boek van te maken is.

Het bleek nodig om Integratietesten helderder te definiëren en de verschillende niveaus van integratietesten te onderscheiden: Connectiviteitstest, Interfacetest, Systeemintegratietest en tenslotte E2E-test. We hebben toen de E2E-test, als overkoepelende integratietest, als uitgangspunt voor het boek genomen. In de afgelopen jaren heb ik een aantal E2E-testen mogen opzetten, coördineren en uitvoeren. Ik heb trouwens ook veel gespard met collega’s en hun ervaringen bij diverse organisaties kunnen meenemen. Mijn boek is dan ook in dialoog met de praktijk ontstaan.”

Hoe past E2E-testen eigenlijk bij moderne kort-cyclische ontwikkelmethodieken zoals Agile?

Gerard Numan: “Kleine teams die samen snel hoogwaardige aanpassingen opleveren, verliezen makkelijk het oog voor onverwachte effecten verderop in de keten. E2E-testen zou onderdeel van Agile werken moeten zijn, maar lijkt vaak op gespannen voet te staan met het kort-cyclische karakter van Agile. Ik denk dat met name grote organisaties kennis van E2E-ketens moeten verzamelen en beschikbaar stellen aan Agile teams. In de Agile teams is die kennis soms best wel beschikbaar, omdat er verschillende disciplines bij betrokken zijn, maar vaak zie je dan dat men die kennis niet onderling, tussen de teams, deelt en per team alle wielen opnieuw uitvindt.

Daarnaast kun je denken aan ‘Continuous Integration in the Large’: een continu operationele E2E-testomgeving, waarin periodiek E2E-tests plaatsvinden om de resultaten van de verschillende Agile teams, maar ook van grote projecten en kleine bugfixes, vanuit een brede kijk te (her)testen.”

Hoe voorkom je dat E2E-testen een te grote testsoort wordt naast alle reeds bestaande testen?

Gerard Numan: “E2E-testen is niet per se een nieuwe testsoort, een nieuwe fase, met een nieuwe, latere inproductiename als gevolg. E2E-testen begint met het vaststellen van E2E-risico’s en het verwerven van inzicht in de E2E-keten. Die inzichten kun je zonder meer inzetten in bestaande testsoorten zoals de Interfacetest of de Systeemtest. Testuitvoering van een E2E-test kan daarnaast (ten minste deels) worden gecombineerd met Interfacetesten, Systeemintegratietesten en Acceptatietesten.

Schrik daarom niet terug voor E2E-testen! Met name het ontwikkelen van inzicht in de E2E-keten betaalt zich op alle fronten terug: ook voor de kwaliteit van systeemtesten, beheerprocessen, en het ontwerp van volgende trajecten.”

Klik op de afbeelding van het boek om de praktijkgerichte aanpak van End to End (E2E) testen gratis te downloaden: